

Cuprins

PARTEA I SINTEZE DE TEORIE. SPEȚE. GRILE

CAPITOLUL I

URMĂRIREA PENALĂ	17
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	17
1. Considerații preliminare	17
1.1. Obiectul urmăririi penale	17
1.2. Limitele urmăririi penale	18
1.3. Trăsăturile caracteristice urmăririi penale	18
1.4. Organele de urmărire penală	20
1.4.1. Organele de cercetare penală	20
1.4.2. Procurorul	22
1.5. Actele organelor de urmărire penală	22
2. Competența organelor de urmărire penală și a organelor de constatare	23
2.1. Competența organelor de cercetare penală	23
2.2. Competența procurorului	24
2.3. Organele de constatare	26
2.3.1. Organele de constatare prevăzute în art. 61 C. pr. pen.	26
2.3.2. Organele de constatare prevăzute în art. 62 C. pr. pen.	27
3. Supravegherea exercitată de procuror în activitatea de urmărire penală	28
3.1. Considerații preliminare	28
3.2. Modalități de exercitare a supravegherii	29
4. Sesizarea organelor de urmărire penală	31
4.1. Considerații preliminare	31
4.2. Plângerea	32
4.3. Denunțul	33
4.4. Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane	34
4.5. Sesizarea din oficiu	35
4.6. Plângerea prealabilă, mod special de sesizare a organelor de urmărire penală	35
4.6.1. Considerații prealabile	35
4.6.2. Titularii plângerii prealabile	36
4.6.3. Conținutul plângerii prealabile. Termenul de introducere	37
4.6.4. Aspecte specifice privind procedura plângerii prealabile	38
4.6.4.1. Obligațiile organului de urmărire penală în procedura plângerii prealabile	38
4.6.4.2. Procedura în cazul infracțiunilor flagrante	38
4.6.4.3. Retragera plângerii prealabile	38
4.6.4.4. Medierea în procedura plângerii prealabile	39
4.7. Alte moduri speciale de sesizare a organelor de urmărire penală	39
5. Constatarea infracțiunii flagrante	40
6. Începerea urmăririi penale	41

7. Efectuarea urmăririi penale	43
7.1. Dispoziții generale	43
7.2. Efectuarea urmăririi penale de către procuror	44
7.3. Punerea în mișcare a acțiunii penale	46
7.4. Extinderea urmăririi penale	48
7.5. Schimbarea încadrării juridice	49
7.6. Procedura audierii anticipate	50
8. Suspendarea urmăririi penale	51
8.1. Suspendarea urmăririi penale ca urmare a bolii grave a suspectului sau a inculpatului	51
8.2. Suspendarea urmăririi penale ca urmare a existenței unui impediment legal temporar	51
8.3. Suspendarea urmăririi penale în cazul desfășurării procedurii de mediere	52
9. Terminarea urmăririi penale	53
9.1. Dispoziții generale	53
9.2. Restituirea sau trimiterea cauzei în vederea completării sau refacerii urmăririi penale	54
9.3. Trimiterea cauzei la organul competent să efectueze urmărirea penală	55
10. Rezolvarea cauzelor penale	55
10.1. Considerații preliminare	55
10.2. Clasarea	55
10.3. Renunțarea la urmărirea penală	57
10.4. Trimiterea în judecată	60
11. Continuarea urmăririi penale la cererea suspectului sau a inculpatului	62
12. Reluarea urmăririi penale	63
12.1. Considerații preliminare	63
12.2. Reluarea urmăririi penale după suspendare	63
12.3. Reluarea în caz de restituire a cauzei de către judecătorul de cameră preliminară	64
12.4. Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi penale	64
12.5. Durata măsurilor preventive după reluare	66
13. Plângerea împotriva actelor și măsurilor de urmărire penală	66
13.1. Considerații preliminare	66
13.2. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală ale organelor de cercetare penală	67
13.3. Plângerea împotriva măsurilor și actelor procurorului	67
13.4. Plângerea în fața judecătorului de cameră preliminară împotriva ordonanței procurorului de clasare ori a dispoziției de clasare cuprinse în rechizitoriu	68
13.4.1. Termen de exercitare	68
13.4.2. Competența	69
13.4.3. Obiectul plângerii	69
13.4.4. Titulari	70
13.4.5. Formularea plângerii	71
13.4.6. Soluționarea plângerii	71
13.4.7. Căi de atac	75
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	77
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	83

CAPITOLUL AL II-LEA**CAMERA PRELIMINARĂ**

<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	95
1. Obiectul camerei preliminare	95
2. Măsurile premergătoare	97
3. Procedura în camera preliminară	98
4. Soluțiile pe care le pronunță judecătorul de cameră preliminară	100
5. Contestația	103
6. Măsurile preventive în procedura de cameră preliminară	104
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	106
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	109

CAPITOLUL AL III-LEA**DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND FAZA DE JUDECATĂ. JUDECATA****ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ**

<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	112
1. Considerații generale privind judecata și principiile specifice fazei de judecată	112
1.1. Noțiuni	112
1.2. Rolul instanței de judecată	112
1.3. Principiile specifice fazei de judecată	113
1.3.1. Publicitatea fazei de judecată	113
1.3.2. Nemijlocirea	115
1.3.3. Contradictorialitatea	115
1.3.4. Oralitatea	116
1.3.5. Egalitatea de arme	116
2. Reglementări generale privind faza de judecată	117
2.1. Locul unde se desfășoară judecata	117
2.2. Instanța de judecată	117
2.3. Participarea procurorului la faza de judecată	119
2.4. Citarea persoanei vătămate, a părților și a altor persoane la faza de judecată	120
2.5. Participarea părților, a persoanei vătămate și a altor persoane la faza de judecată	122
2.6. Asigurarea apărării	123
2.7. Asigurarea ordinii și solemnității ședinței	124
2.8. Constatarea infracțiunilor de audiență	124
2.9. Măsurile preventive în cursul fazei de judecată	125
2.10. Notele privind desfășurarea ședinței de judecată	126
3. Suspendarea judecării	126
3.1. Suspendarea judecării ca urmare a bolii grave a inculpatului	126
3.2. Suspendarea judecării în caz de extradare activă	127
3.3. Suspendarea judecării în cazul desfășurării procedurii de mediere	128
3.4. Suspendarea judecării în cazul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	129
3.5. Suspendarea judecării în cazul sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare	129

4. Felul hotărârilor	130
5. Judecata în primă instanță	131
5.1. Obiectul judecății în primă instanță	131
5.2. Desfășurarea judecății în primă instanță	132
5.2.1. Considerații preliminare	132
5.2.2. Măsuri premergătoare ședinței de judecată	132
5.2.3. Ședința de judecată în primă instanță	133
5.2.3.1. Considerații preliminare.....	133
5.2.3.2. Începutul judecății.....	133
5.2.3.3. Judecata în cazul recunoașterii învinuirii.....	135
5.2.3.4. Cercetarea judecătorească	140
5.2.3.5. Dezbaterile	150
5.2.3.6. Ultimul cuvânt al inculpatului.....	150
5.2.4. Deliberarea.....	151
5.2.5. Rezolvarea cauzei penale.....	153
5.2.5.1. Rezolvarea acțiunii penale	153
5.2.5.2. Rezolvarea acțiunii civile.....	155
5.2.5.3. Dispoziții privind măsurile preventive.....	158
5.2.6. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii	159
5.2.6.1. Redactarea și semnarea hotărârii.....	159
5.2.6.2. Comunicarea hotărârii.....	159
5.2.6.3. Structura și conținutul hotărârii.....	160
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	<i>164</i>
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	<i>171</i>
CAPITOLUL AL IV-LEA	
JUDECATĂ ÎN CĂILE ORDINARE DE ATAC	183
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	<i>183</i>
1. Considerații preliminare	183
2. Apelul	183
2.1. Considerații preliminare.....	183
2.2. Hotărârile supuse apelului.....	184
2.3. Titularii dreptului de apel.....	185
2.3.1. Considerații preliminare	185
2.3.2. Procurorul ca titular al dreptului de apel	185
2.3.3. Inculpatul ca titular al dreptului de apel	186
2.3.4. Persoana vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente, titulari ai dreptului de apel.....	187
2.3.5. Martorul, expertul, interpretul și apărătorul ca titulari ai dreptului de apel.....	187
2.3.6. Persoanele ale căror interese au fost vătămate printr-o măsură sau printr-un act al instanței, ca titulare ale dreptului de apel	188
2.4. Termenul de apel și repunerea în termen	188
2.4.1. Termenul de declarare a apelului.....	188
2.4.2. Repunerea în termen	190
2.5. Declararea apelului. Renunțarea la apel. Retragerea apelului.....	190

2.5.1. Declararea apelului	190
2.5.2. Renunțarea la apel	191
2.5.3. Retragerea apelului	192
2.6. Efectele apelului	192
2.6.1. Efectul suspensiv	192
2.6.2. Efectul devolutiv	193
2.6.3. Efectul neagravării situației în propriul apel (<i>non reformatio in peius</i>)	194
2.6.4. Efectul extensiv	195
2.7. Judecarea apelului	196
2.7.1. Obiectul judecății în apel	196
2.7.2. Măsurile premergătoare judecății	197
2.7.3. Desfășurarea judecății	198
2.8. Soluționarea apelului	199
2.8.1. Respingerea apelului	199
2.8.2. Admiterea apelului	199
2.9. Hotărârea instanței de apel	202
2.10. Rejudecarea cauzei după desființarea hotărârii atacate cu apel	202
3. Contestația	203
3.1. Considerații preliminare	203
3.2. Hotărârile supuse contestației	203
3.3. Titularii dreptului de a formula contestație	204
3.4. Termenul de declarare a contestației	205
3.5. Declararea contestației	205
3.6. Efectele contestației	206
3.6.1. Efectul suspensiv	206
3.6.2. Efectul neagravării situației în propria contestație	206
3.7. Judecarea contestației	207
3.7.1. Considerații generale	207
3.7.2. Măsurile premergătoare	208
3.7.3. Ședința de judecată	208
3.8. Soluționarea contestației	209
3.8.1. Respingerea contestației	209
3.8.2. Admiterea contestației	210
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	211
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	217
 CAPITOLUL AL V-LEA	
CĂILE EXTRAORDINARE DE ATAC. DISPOZIȚII PRIVIND ASIGURAREA	
UNEI PRACTICI JUDICIARE UNITARE	
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	
1. Considerații preliminare	227
2. Contestația în anulare	229
2.1. Considerații preliminare	229
2.2. Cazurile de contestație în anulare	229
2.2.1. Când judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți	229

2.2.2. Când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța de apel despre această imposibilitate	230
2.2.3. Când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal.....	231
2.2.4. Când hotărârea din apel a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului.....	231
2.2.5. Când instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate	232
2.2.6. Când judecata în apel a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii	232
2.2.7. Când judecata în apel a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii	232
2.2.8. Când ședința de judecată în apel nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel	233
2.2.9. Când instanța de apel nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă	233
2.2.10. Când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri penale definitive pentru aceeași faptă.....	233
2.3. Hotărâri supuse contestației în anulare	234
2.4. Procedura introducerii contestației în anulare	234
2.5. Procedura judecării contestației în anulare	235
2.5.1. Instanța competentă	235
2.5.2. Suspendarea executării hotărârii atacate.....	235
2.5.3. Admiterea în principiu	235
2.5.4. Judecarea contestației în anulare.....	236
2.5.5. Căi de atac	237
3. Revizuirea.....	238
3.1. Considerații preliminare.....	238
3.2. Cazurile de revizuire	239
3.2.1. S-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute de instanță la soluționarea cauzei, dacă sunt de natură să dovedească netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză	239
3.2.2. Când un martor, un expert sau un interpret a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere, ceea ce a dus la darea unei hotărâri nelegale și netemeinice.....	240
3.2.3. Când un înscris care a servit ca temei al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals	241
3.2.4. Când un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de urmărire penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere	242
3.2.5. Când două sau mai multe hotărâri judecătorești nu se pot concilia	243
3.2.6. Curtea Constituțională a admis o excepție de neconstituționalitate.....	243
3.3. Procedura introducerii cererii de revizuire.....	244
3.4. Instanța competentă.....	245
3.5. Procedura judecării revizuirii.....	247
3.5.1. Măsuri premergătoare judecării revizuirii	247

3.5.2. Admisibilitatea în principiu	247
3.5.3. Rejudecarea după admiterea în principiu	248
3.5.4. Căi de atac	249
3.6. Procedura revizuirii în cazul constatării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a încălcării unui drept prevăzut în Convenția europeană	250
4. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsă a persoanei condamnate	252
4.1. Considerații preliminare	252
4.2. Condițiile pentru redeschiderea procesului penal	253
4.3. Titular. Termen. Conținut	255
4.4. Măsuri premergătoare	256
4.5. Examinarea admisibilității în principiu	256
4.6. Rejudecarea cauzei	257
5. Recursul în casație	258
5.1. Considerații preliminare	258
5.2. Hotărârile supuse recursului în casație	258
5.3. Titularii dreptului de recurs	259
5.4. Termenul de declarare a recursului în casație	260
5.5. Forma recursului în casație	260
5.6. Retragerea recursului în casație	260
5.7. Efectele recursului în casație	261
5.7.1. Efectul devolutiv	261
5.7.2. Efectul extensiv	261
5.7.3. Efectul neagravării situației în propriul recurs	261
5.8. Cazurile în care se poate face recurs în casație	262
5.8.1. În cursul judecării nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente	262
5.8.2. Inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală	262
5.8.3. În mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal	262
5.8.4. Nu s-a constatat grațierea sau în mod greșit s-a constatat că pedeapsa aplicată inculpatului a fost grațiată	263
5.8.5. S-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege	263
5.9. Judecarea recursului în casație	263
5.9.1. Procedura de comunicare	264
5.9.2. Admiterea în principiu	264
5.9.3. Judecarea propriu-zisă a recursului în casație	265
5.10. Soluționarea recursului în casație	266
5.10.1. Respingerea recursului	266
5.10.2. Admiterea recursului	266
5.11. Rejudecarea cauzei după casare	267
6. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare	267
6.1. Recursul în interesul legii	267
6.2. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	269

<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	273
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	278
CAPITOLUL AL VI-LEA	
PROCEDURI SPECIALE	291
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	291
1. Considerații preliminare	291
2. Acordul de recunoaștere a vinovăției	292
2.1. Considerații preliminare	292
2.2. Titularii acordului de recunoaștere a vinovăției	292
2.3. Condițiile prevăzute de lege pentru încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției	293
2.4. Avizarea acordului de recunoaștere a vinovăției de către procurorul ierarhic superior	294
2.5. Conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției	294
2.6. Sesizarea instanței cu acordul de recunoaștere a vinovăției	296
2.7. Procedura în fața instanței	296
2.8. Soluționarea acordului de recunoaștere a vinovăției	297
2.9. Căi de atac	300
3. Contestația privind durata procesului	301
3.1. Considerații preliminare	301
3.2. Titulari. Termen	301
3.3. Organ competent	301
3.4. Conținutul contestației	302
3.5. Procedura de soluționare a contestației	302
3.6. Soluționarea contestației	302
4. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice	304
4.1. Condiții generale privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice	304
4.2. Reprezentarea persoanei juridice	304
4.3. Locul de citare a persoanei juridice	305
4.4. Măsurile preventive	305
4.5. Procedura de informare	307
4.6. Efectele fuziunii, absorbției, divizării, reducerii capitalului social, ale dizolvării sau lichidării persoanei juridice condamnate	307
4.7. Punerea în executare a pedepsei amenzii	307
4.8. Punerea în executare a pedepsei complementare a dizolvării persoanei juridice	308
4.9. Punerea în executare a pedepsei complementare a suspendării activității persoanei juridice	308
4.10. Punerea în executare a pedepsei complementare a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice	309
4.11. Punerea în executare a pedepsei complementare a interzicerii persoanei juridice de a participa la procedurile de achiziții publice	309
4.12. Punerea în executare a pedepsei complementare a plasării sub supraveghere judiciară	310
4.13. Punerea în executare a pedepsei complementare a afișării sau publicării hotărârii de condamnare	310
4.14. Supravegherea executării pedepselor complementare aplicate persoanelor juridice	311
5. Procedura în cauzele cu infractori minori	311

5.1. Urmărirea penală în cauzele cu infractori minori	311
5.2. Judecata în cauzele cu infractori minori	312
5.3. Punerea în executare a măsurilor educative aplicabile minorilor	314
5.3.1. Punerea în executare a măsurilor educative neprivative de libertate aplicabile minorilor	314
5.3.2. Punerea în executare a internării într-un centru educativ	315
5.3.3. Punerea în executare a internării într-un centru de detenție	316
5.3.4. Alte dispoziții privind punerea în executare a măsurilor educative privative de libertate	317
6. Procedura dării în urmărire	318
7. Procedura reabilitării	320
7.1. Considerații preliminare	320
7.2. Reabilitarea de drept	320
7.3. Reabilitarea judecătorească	321
7.3.1. Condiții	321
7.3.2. Competență	322
7.3.3. Cererea de reabilitare. Titulari. Conținut	323
7.3.4. Judecarea cererii de reabilitare	324
8. Procedura reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate ori în alte cazuri	325
8.1. Cazurile care dau dreptul la reparație	325
8.2. Condiții	326
8.3. Felul și întinderea reparației	326
8.4. Acțiunea pentru reparare	327
9. Procedura în caz de dispariție a dosarelor judiciare și a înscrisurilor judiciare	327
10. Procedura privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală	328
11. Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării	329
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	331
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	334
CAPITOLUL AL VII-LEA	
EXECUTAREA HOTĂRÂRIILOR PENALE	341
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	341
1. Considerații preliminare	341
2. Momentele la care hotărârile judecătorești penale rămân definitive	343
3. Punerea în executare a pedepselor principale	344
3.1. Punerea în executare a pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață	344
3.2. Punerea în executare a pedepsei amenzii	346
4. Punerea în executare a pedepselor complementare	347
4.1. Punerea în executare a pedepsei interzicerii exercițiului unor drepturi	347
4.2. Punerea în executare a pedepsei degradării militare	350
4.3. Punerea în executare a pedepsei publicării hotărârii de condamnare	350
5. Punerea în executare a măsurilor de siguranță	350
5.1. Considerații preliminare	350

5.2. Punerea în executare a obligării la tratament medical.....	350
5.3. Punerea în executare a internării medicale.....	351
5.4. Punerea în executare a interzicerii unei funcții sau profesii.....	352
5.5. Executarea confiscării speciale și a confiscării extinse.....	353
6. Punerea în executare a amenzii judiciare și a cheltuielilor judiciare avansate de stat.....	354
6.1. Punerea în executare a amenzii judiciare.....	354
6.2. Punerea în executare a dispozițiilor privind obligarea la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat.....	354
7. Punerea în executare a dispozițiilor civile din hotărâre.....	355
7.1. Restituirea lucrurilor și valorificarea celor neridicate.....	355
7.2. Înscrierile declarate false.....	355
7.3. Despăgubirile civile și cheltuielile judiciare.....	356
8. Alte dispoziții privind executarea.....	356
8.1. Anularea renunțării la aplicarea pedepsei.....	356
8.2. Revocarea sau anularea amânării aplicării pedepsei.....	356
9. Schimbări în executarea unor hotărâri.....	357
9.1. Revocarea sau anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere.....	357
9.2. Înlocuirea pedepsei detențiunii pe viață.....	358
9.3. Alte modificări de pedepse.....	358
9.4. Liberarea condiționată.....	360
9.5. Anularea și revocarea liberării condiționate.....	361
10. Amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	362
10.1. Cazurile în care poate fi dispusă amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	362
10.2. Procedura amânării executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	363
11. Întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	365
11.1. Cazurile în care poate fi dispusă întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	365
11.2. Procedura întreruperii executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	365
12. Înlăturarea sau modificarea pedepsei.....	367
12.1. Intervenirea unei legi penale noi.....	367
12.2. Aplicarea amnistiei și a grațierii.....	368
13. Dispoziții comune privind procedura la instanța de executare și contestația la executare.....	368
13.1. Procedura la instanța de executare.....	368
13.2. Contestația la executare.....	369
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	373
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	379

PARTEA A II-A

SOLUȚIILE SPEȚELOR. RĂSPUNSURI GRILE

CAPITOLUL I	
URMĂRIREA PENALĂ.....	387

<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	387
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	393
CAPITOLUL AL II-LEA	
CAMERA PRELIMINARĂ	394
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	394
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	398
CAPITOLUL AL III-LEA	
DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND FAZA DE JUDECATĂ. JUDECATA ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ.	399
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	399
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	408
CAPITOLUL AL IV-LEA	
JUDECATA ÎN CĂILE ORDINARE DE ATAC	409
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	409
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	419
CAPITOLUL AL V-LEA	
CĂILE EXTRAORDINARE DE ATAC. DISPOZIȚII PRIVIND ASIGURAREA UNEI PRACTICI JUDICIARE UNITARE	420
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	420
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	427
CAPITOLUL AL VI-LEA	
PROCEDURI SPECIALE	428
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	428
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	432
CAPITOLUL AL VII-LEA	
EXECUTAREA HOTĂRÂRILOR PENALE	433
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	433
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	440

PARTEA I

SINTEZE DE TEORIE. SPEȚE. GRILE

Capitolul I

Urmărirea penală

Secțiunea I. Sinteze de teorie

1. Considerații preliminare

1.1. Obiectul urmăririi penale

obiect
urmărire
penală

- urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată (art. 285 C. pr. pen.)
 - ✍ *strângerea probelor*: atât operația de adunare a probelor, cât și operația de examinare și evaluare a lor, pentru a se constata dacă sunt sau nu temeiuri suficiente pentru a se putea trimite cauza în faza de judecată
 - ✍ *existența infracțiunilor*: legea are în vedere orice infracțiune, indiferent de faza în care a ajuns aceasta – infracțiune consumată, tentativă sau acte pregătitoare incriminate
 - ✍ *identificarea făptuitorului*: aflarea datelor necesare cunoașterii făptuitorilor (autori, instigatori, complici), atât cu privire la identitate, cât și cu privire la circumstanțele lor personale
 - ✍ *stabilirea răspunderii făptuitorului*: materialul probator trebuie să elucideze aspectele legate de materialitatea faptelor, de vinovăția făptuitorului și de existența unor temeiuri în baza cărora acesta să poată fi tras la răspundere penală pentru fapta săvârșită
 - ✍ *identificarea persoanei vătămate*
 - ✍ *soluționarea acțiunii civile*
- în vederea realizării obiectului urmăririi penale, organele de urmărire penală:
 - ✍ pot lua anumite măsuri în vederea bunei desfășurări a procesului (reținerea, controlul judiciar, aplicarea unui sechestru asigurator etc.)
 - ✍ își concretizează activitatea în acte de urmărire penală, care pot fi acte procesuale (acte de dispoziție) și acte procedurale prin care sunt aduse la îndeplinire dispozițiile cuprinse în actele procesuale

dosarul de
urmărire
penală

- întreaga activitate a organelor de urmărire penală este concretizată în dosarul de urmărire penală, ce cuprinde o sumă de înscrisuri procedurale constatatoare, în care sunt consemnate actele de urmărire efectuate și care trebuie să aibă, potrivit legii, o anumită formă și un anumit conținut
- procesul penal parcurge întotdeauna faza urmăririi penale

1.2. Limitele urmăririi penale

limita
inițială

clasificare

limita
finală

- sub aspectul desfășurării în timp, urmărirea penală se situează între două limite, o limită inițială și o limită finală
- **limita inițială**, începerea urmăririi penale, marchează începutul raporturilor juridice procesuale între subiecții ce participă la rezolvarea cauzei penale, ea corespunzând cu declanșarea procesului penal
- actele de începere a urmăririi penale:
 - ✍ ordonanță întocmită de organul de cercetare penală sau de procuror
 - ✍ declarația verbală a procurorului consemnată în încheierea de ședință în cazul infracțiunilor de audiență
- **limita finală** constă în trimiterea sau netrimitea în judecată
- trimiterea în judecată
 - ✍ rechizitoriu
 - ✍ acordul de recunoaștere a vinovăției
- netrimitea în judecată
 - ✍ clasarea (ordonanță sau rechizitoriu)
 - ✍ renunțarea la urmărirea penală (ordonanță sau rechizitoriu)

1.3. Trăsăturile caracteristice urmăririi penale

- trăsăturile caracteristice urmăririi penale sunt:

- ✍ lipsa de publicitate a urmăririi penale
- ✍ caracterul necontradictoriu al urmăririi penale
- ✍ caracterul preponderent al formei scrise
- ✍ subordonarea ierarhică în efectuarea actelor de urmărire penală

- **lipsa de publicitate**

- ✍ trăsătură diametral opusă față de publicitatea specifică judecății
- ✍ urmărirea penală își poate realiza obiectul numai în măsura în care este lipsită de publicitatea specifică judecății, întrucât dacă s-ar desfășura în mod public ar putea exista riscul ca suspectul sau inculpatul ori celelalte părți să denatureze probele și, în final, să îngreuneze aflarea adevărului
- ✍ urmărirea penală nu este secretă; spre exemplu
 - în situația efectuării unei percheziții pot participa părțile, martorii asistenți, apărătorii părților etc.
 - apărătorii părților au dreptul de a asista la efectuarea actelor de urmărire penală
 - părțile, subiecții procesuali principali și apărătorii acestora au dreptul de a consulta dosarul

clasificare

ex.

▪ **caracterul necontradictoriu al urmăririi penale**

- ✍ sistemul procesual penal român este un sistem contradictorial, deoarece în desfășurarea lui apar și se dezvoltă două acțiuni paralele, dar contradictorii: acțiunea de tragere la răspundere penală și acțiunea opusă de apărare împotriva acesteia
- ✍ caracterul necontradictoriu al urmăririi penale este rezultatul lipsei de publicitate a urmăririi penale (spre exemplu, organul de urmărire penală administrează probele fără a le pune în discuția părților existente în cauză; părțile, în principiu, nu au cunoștință despre susținerile adversarilor)
- ✍ există momente în care contradictorialitatea apare și în faza urmăririi penale
 - în situația confruntării
 - în situația soluționării propunerii de arestare preventivă a inculpatului de către judecătorul de drepturi și libertăți, care presupune în mod obligatoriu ascultarea celui arestat, ocazie cu care acesta poate combate argumentele acuzării
 - cu ocazia procedurii audierii anticipate, când sunt citate toate părțile și subiecții procesuali principali

▪ **caracterul preponderent al formei scrise**

- ✍ părțile nu pot acționa oral în fața organelor de urmărire penală, ci numai în scris, prin formularea de cereri sau memorii scrise
- ✍ forma preponderent scrisă a urmăririi nu exclude însă folosirea limbajului oral ca mijloc de comunicare între participanții la cauza penală

▪ **subordonarea ierarhică în efectuarea actelor de urmărire penală**

- ✍ dispozițiile organelor superioare devin obligatorii pentru cei ce li se subordonează
- ✍ procurorul are printre atribuțiile sale și pe aceea de supraveghere a activității de urmărire penală efectuată de organele de cercetare penală ale poliției judiciare sau de către organele de cercetare penală speciale
- ✍ dispozițiile date de procuror sunt obligatorii pentru organul de cercetare penală
- ✍ fiecare procuror dintr-un parchet este subordonat conducătorului parchetului respectiv, iar conducătorul unui parchet se subordonează conducătorului parchetului ierarhic superior
 - prim-procurorul Parchetului de pe lângă Judecătoria Constanța se subordonează prim-procurorului Parchetului de pe lângă Tribunalul Constanța
- ✍ dispozițiile procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea, sunt obligatorii pentru procurorii din subordine
- ✍ cu toate acestea, procurorii își păstrează independența în ceea ce privește soluțiile pe care urmează a le dispune în cauză și cu privire la concluziile pe care le formulează în fața instanțelor judecătorești
- ✍ procurorul ierarhic superior poate infirma motivat, prin ordonanță, actele și măsurile procesuale nelegale sau netemeinice dispuse de procurorul din subordine
 - procurorul poate să dispună în cauză o soluție de clasare, independent de poziția procurorului ierarhic superior (acesta din urmă poate însă să infirme motivat această soluție)
 - faptul că procurorul de ședință pune concluzii de achitare nu reprezintă un impediment pentru ca parchetul să nu formuleze cale de atac

ex.

ex.

ex.

clasificare
organele de
urmărire penală

1.4. Organele de urmărire penală

■ sunt organe de urmărire penală:

- ✍ organele de cercetare penală
- ✍ procurorul

1.4.1. Organele de cercetare penală

■ organele de cercetare penală

clasificare
organele de
cercetare
penală

✍ *organele de cercetare ale poliției judiciare*

- lucrători specializați din Ministerul Administrației și Internelor anume desemnați în condițiile legii speciale, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
- lucrători specializați din cadrul Ministerul Administrației și Internelor anume desemnați în condițiile legii speciale, care au primit avizul procurorului desemnat în acest sens
 - ofițerii și agenții de poliție judiciară care își desfășoară activitatea în cadrul DNA sunt numiți prin ordin al procurorului-șef al DNA, ca urmare a detașării acestora din cadrul Ministerului Administrației și Internelor [conform art. 10 alin. (5) din O.U.G. nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție]
- noțiunea de „organ de cercetare al poliției judiciare” nu este identică cu noțiunea de „polițist”
 - polițiștii care nu au calitatea de organ de cercetare penală al poliției judiciare nu pot efectua acte de urmărire penală, însă pot efectua acte de constatare a infracțiunilor în condițiile art. 61 C. pr. pen.
- organele de cercetare penală ale poliției judiciare efectuează urmărirea penală pentru orice infracțiune care nu este dată, prin lege, în competența organelor de cercetare penală speciale sau procurorului, precum și în alte cazuri prevăzute de lege [art. 57 alin. (1) C. pr. pen.]
- dacă legiuitorul nu menționează expres că într-o anumită cauză urmărirea penală trebuie efectuată de către procuror sau de către organele de cercetare speciale, atunci urmărirea penală va fi efectuată de către organele de cercetare penală ale poliției judiciare

✍ *organele de cercetare penală speciale*

- ofițeri anume desemnați în condițiile legii, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție [art. 55 alin. (5) C. pr. pen.]
- organele de cercetare penală speciale efectuează acte de urmărire penală [art. 57 alin. (2) C. pr. pen.]
 - în cazul săvârșirii infracțiunilor de către militari
 - în cazul săvârșirii infracțiunilor de corupție și de serviciu prevăzute de Codul penal săvârșite de către personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau a putut pune în pericol siguranța navei sau navigației ori a personalului

- organele de cercetare penală speciale efectuează, în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute de Titlul X din Codul penal și infracțiunilor de terorism, punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică
- organele de cercetare penală au o dublă subordonare, administrativă și funcțională
- subordonarea administrativă
 - ✍ se realizează față de organele ierarhic superioare din cadrul Ministerului Administrației și Internelor
 - ✍ în prezent, s-a consacrat, pentru lucrătorii poliției judiciare, un statut caracterizat printr-o pregnantă subordonare funcțională, având drept consecință firească diminuarea subordonării administrative
 - ✍ organele ierarhic superioare ale poliției judiciare sau ale organelor de cercetare speciale nu pot da îndrumări sau dispoziții privind cercetarea penală [art. 303 alin. (2) C. pr. pen.]
- subordonarea funcțională
 - ✍ se realizează față de procuror; presupune, ca principală obligație, executarea dispozițiilor procurorului care supraveghează activitatea de cercetare penală
- atribuțiile organelor de cercetare penală sunt legate exclusiv de desfășurarea urmăririi penale
 - ✍ efectuarea tuturor actelor de cercetare penală, cu excepția celor date prin lege în competența exclusivă a procurorului
 - ✍ începerea urmăririi penale *in rem*
 - ✍ efectuarea în continuare a urmăririi penale față de o persoană
 - ✍ administrarea probelor necesare rezolvării tuturor aspectelor legate de cauză
 - ✍ efectuarea de acte procedurale (percheziții domiciliare, cercetări la fața locului, confruntări etc.)
 - ✍ pentru o serie de acte de dispoziție care sunt date în competența procurorului se formulează propuneri prin referat
 - punerea în mișcare a acțiunii penale
 - administrarea unor mijloace de probă sau folosirea unor tehnici speciale de investigare care pot fi autorizate sau dispuse, în faza de urmărire penală, numai de procuror sau, după caz, de judecătorul de drepturi și libertăți
 - luarea măsurii controlului judiciar sau a măsurii controlului judiciar pe cauțiune
 - luarea măsurilor asiguratorii
- chiar și în cauzele în care organele de cercetare penală efectuează urmărirea penală, acestea nu pot dispune trimiterea sau netrimiteră în judecată (singurul organ competent să dispună trimiterea sau netrimiteră în judecată a unei persoane este procurorul, organele de cercetare penală putând doar să formuleze propuneri în acest sens)
- întreaga activitate a organelor de cercetare penală se desfășoară în condițiile legii, sub conducerea și supravegherea procurorului [art. 55 alin. (6) C. pr. pen.]